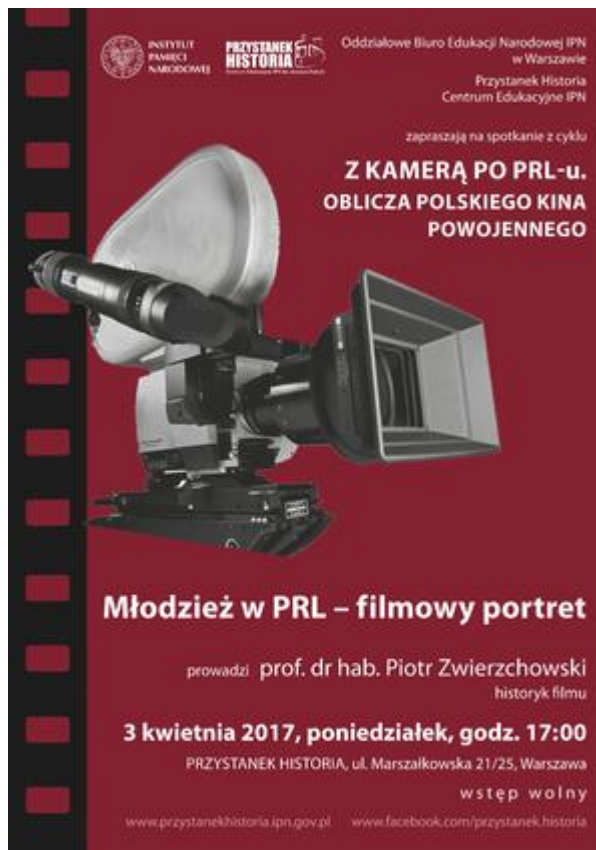

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/39438,Mlodziez-w-kinie-PRL-filmowy-portret-w-ramach-seminarium-popularnonaukowego-Z-ka.html>
24.04.2024, 21:26

„Młodzież w kinie PRL - filmowy portret” w ramach seminarium popularnonaukowego „Z kamerą po PRL-u. Oblicza polskiego kina powojennego” - Warszawa, 11 kwietnia 2017

Jedenasta edycja cyklu wykładów „Z kamerą po PRL-u”, w której spróbujemy przedstawić rzeczywistość peerelowską widzianą przez pryzmat filmów fabularnych i dokumentalnych, jak również kronik filmowych, powstałych w latach 1944–1989. Filmy zrealizowane w PRL stanowią specyficzne świadectwo kultury tamtych lat. Z jednej strony są, mimo wszystko, przynajmniej w jakiejś mierze odzwierciedleniem autentycznego życia, przetworzonym przez ideologiczne, a w jeszcze większym stopniu polityczne widzenie świata. Z drugiej pokazują, w jaki sposób konstruowany był tekst filmowy, jak przedstawiano pewną formę świata wyobrażonego, jak również wskazują na cechy charakterystyczne dla estetyki filmu fabularnego i dokumentalnego. Opowiemy o bardzo różnych zjawiskach charakterystycznych dla powojennego kina polskiego; zarówno tych, które wprost wynikały z polityki kulturalnej tamtego okresu, jak i tych niezależnych artystycznie. Oprócz arcydzieł polskiego kina, pokazane zostaną także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Na początku opowiemy, w jaki sposób można odczytywać tekst filmowy jako źródło wiedzy o Polsce Ludowej, a w kolejnych spotkaniach zaprezentujemy filmowe wizerunki, do których kino PRL-u odwoływało się często i

Plakat

chętnie, ale które wbrew pozorom, nie zawsze były proste i jednoznaczne.

Seminarium adresowane jest do nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, z możliwością wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. filmu. Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym odbywających się od stycznia do czerwca 2017 r. Udział w seminarium – jako formie doskonalenia zawodowego – zostanie potwierdzony pisemnie.

We wtorek, 11 kwietnia odbyło się spotkanie na temat „Młodość w kinie PRL - filmowy portret”.

Na początku kina peerelowskiego młodzi, przeciwstawiani „starym”, mieli być forpczą nowego świata. To na ich przykładzie najlepiej było widać formowanie Nowego Człowieka. W połowie lat 50. ten wizerunek stał się bardziej skomplikowany. Kino zaczęło pokazywać także patologie młodości, m.in. w filmach dokumentalnych z tzw. czarnej serii. Najciekawszym portretem z tamtych lat jest film Koniec nocy. W latach 60. obraz młodości wpisywano zarówno w kino popularne, np. komedie filmowe, jak i filmowe obrazy codzienności. Interesującą grupę filmów, w której głównym bohaterem jest młodość, stanowią tzw. filmy rozrachunkowe, powstałe na początku lat 80. Młodość stała się medium, dzięki któremu pokazywano stalinizm, ale też chodziło o jej specyficzny portret: opowieść o kształtowaniu się tożsamości młodego człowieka w trudnych czasach. W kinie lat 80. na nowo zaczęto spostrzegać młodość współczesną, z jej własną kulturą (subkulturą), ale też w kontekście takich problemów, jak narkomania.

Pokazane zostaną fragmenty następujących filmów: **Młodość na uniwersytetach (1946)**, red. Jerzy Bossak; **Dwie brygady (1950)**, reż. zespół studentów PWSF pod kierownictwem i reżyserią Eugeniusza Cękalskiego: Wadim Berestowski, Janusz Nasfeter, Marek Nowakowski, Jerzy Popiołek, Maria Olejniczak i Silik Sternfeld; **Uwaga chuligani (1955)**, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski; **Koniec nocy (1956)**, reż. Julian Dziedzina, Paweł Komorowski, Walentyna Uszycka; **Bezkrólewie (1961)**, reż. Włodzimierz Borowik; **Egzamin dojrzałości (1979)**, reż. Marcel Łoziński; **Fala (1986)**, reż. Piotr Łazarkiewicz.

Wykład:

prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, historyk filmu, autor m.in.: Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu, Warszawa 2000; Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego, Bydgoszcz 2005; Piękny sen pedagoga. Literackie i filmowe portrety świata edukacji, Kraków 2005; Spektakl i ideologia. Szkice o filmowych wyobrażeniach śmierci heroicznej, Kraków 2006; Kino polskie po roku 1989, Bydgoszcz 2007; Kino nowej pamięci. Obraz II wojny światowej w kinie polskim lat 60., Bydgoszcz 2013; Polskie seriale telewizyjne, red. [Piotr Zwierzchowski](#), [Barbara Giza](#), John Bates, Karolina Kosińska, Bydgoszcz 2015.

Kolejne tematy:

- Filmowe wizje historii - maj 2017
- Peerelowskie kulinaria na taśmie filmowej - czerwiec 2017

Miejsce spotkań:

Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki, Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25 (obok Trasy Łazienkowskiej).

Koordynator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860-70-50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

Wstęp wolny